

Helbred og smerter

FOA har i perioden d. 29. august til 9. september 2022 gennemført en arbejdsmiljøundersøgelse blandt Forbundets medlemmer, der har tilmeldt sig Medlemspanelet. Resultaterne af undersøgelsen giver et øjebliksbillede af arbejdsmiljøet for den givne periode. Undersøgelsens spørgeramme er næsten identisk med tidligere arbejdsmiljøundersøgelser, som muliggør en sammenligning af resultaterne på tværs af år.

I undersøgelsen indgik en række spørgsmål om medlemmernes helbred, som i alt 4.354 respondenter har besvaret. I nærværende notat fokuseres der særligt på spørgsmålene om arbejdsbetingede smerter og brugen af smertestillende medicin.

Hovedkonklusioner

- Fire ud af 10 FOA-medlemmer (40 %) har inden for de sidste tre måneder haft ugentlige smerter pga. deres arbejde.
- Tre ud af 10 FOA-medlemmer (30 %) tager ugentligt smertestillende medicin for at kunne passe deres arbejde. Det er 5 procentpoint flere end i 2019, hvor tallet var 25 procent.
- Arbejdsbetingede smerter har en negativ påvirkning på troen på, at man kan arbejde, til man når pensionsalderen.
- Jo hyppigere medlemmerne oplever arbejdsbetingede smerter, jo større en andel overvejer at søge væk fra deres nuværende fag/branche.

KONTAKT

Notat udarbejdet af:

FOA Fag og Politik – Analyseteamet

Arbejdsmiljøteamet

Politisk ansvarlig

Maria Juul-Madsen
Tlf. 46 97 23 16Karina Find
Tlf. 46 97 22 78Maria Melchiorson
Tlf. 46 97 24 17

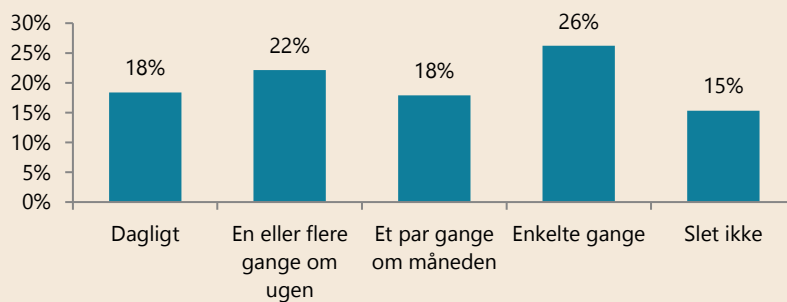
Arbejdsbetingede smerter

Fire ud af 10 (40 %) FOA-medlemmer har enten haft daglige smerter (18 %) eller smerter én eller flere gange ugentligt (22 %) inden for de sidste tre måneder pga. deres arbejde. Det fremgår af figur 1A nedenfor.

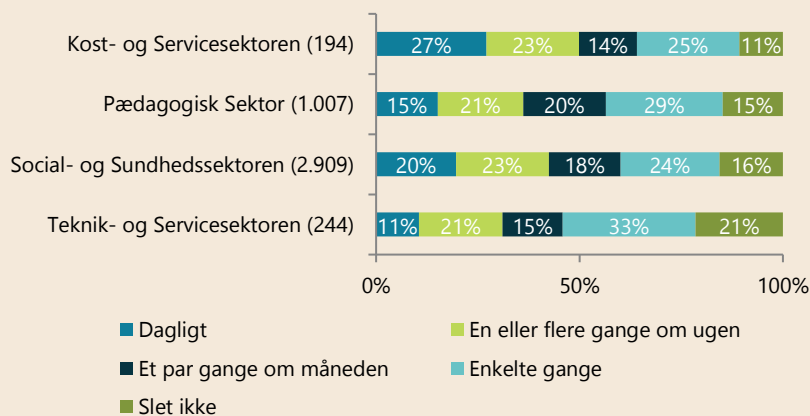
Når spørgsmålet opdeles på sektor som i figur 1B, ses det, at halvdelen (50 %) af medlemmerne i Kost- og Servicesektoren (rengøringspersonale, køkkenpersonale mm.) rapporterer om arbejdsbetingede smerter dagligt eller én eller flere gange om ugen. Blandt medlemmer i Social- og Sundhedssektoren har 43 procent oplevet arbejdsbetingede smerter mindst ugentligt i den givne periode.

Figur 1. Hvor ofte har du haft smerter pga. dit arbejde inden for de sidste 3 måneder?

A) FOA i alt

B) Opdelt på sektor

Antal svar FOA i alt: 4.354. Antal svar for sektorerne fremgår af parenteserne.
Anm.: Procenterne summerer ikke til 100 grundet afrundinger.

Konsekvenser af arbejdsbetingede smerter

Hypigheden af arbejdsbetingede smerter har betydning for både medlemmernes forventninger om at kunne arbejde til folkepensionsalderen samt deres overvejelser om at søge væk fra deres nuværende branche. Det fremgår af figuren herunder.

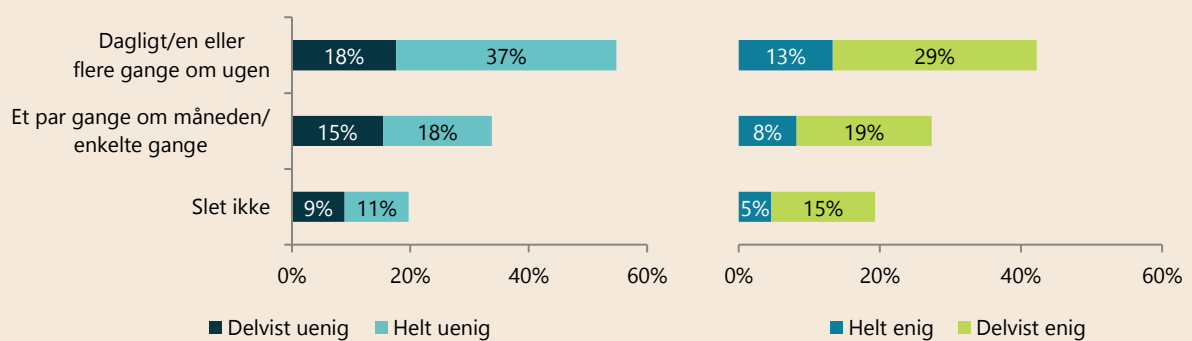
Figur 2A viser, at andelen af FOA-medlemmer, der ikke forventer at kunne arbejde til folkepensionsalderen, stiger jo oftere medlemmerne rapporterer om smerter som følge af deres arbejde. Således svarer over halvdelen (55 %) af medlemmerne, der enten dagligt eller en eller flere gange om ugen har arbejdsbetingede smerter, at de ikke har forventninger om at kunne arbejde til de når alderen for folkepension. Det er flere sammenlignet med dem, der inden for de seneste 3 måneder har oplevet smerter et par gange om måneden eller enkelte gange (33 %), samt dem som slet ikke har smerter pga. deres arbejde (20 %).

Af figur 2B fremgår det, at overvejelser om at søge væk fra ens nuværende fag eller branche ligeledes afhænger af, hvor ofte man inden for de sidste tre måneder har oplevet smerter som følge af ens arbejde. Mere end fire ud af 10 (42 %) FOA-medlemmer, der ugentligt eller oftere har ondt, overvejer at søge job inden for et andet fag eller en anden branche. Andelen er mindre, hvis medlemmerne rapporterer om smerter et par gange om måneden eller enkelte gange (27 %), eller hvis de slet ikke har været plaget af arbejdsbetingede smerter i løbet af de foregående 3 måneder (20 %).

Figur 2. Konsekvenser af arbejdsbetingede smerter

A) Hyppeghed af smerter krydset med "Jeg forventer at kunne arbejde, til jeg når folkepensionsalderen"

B) Hyppeghed af smerter krydset med "Jeg overvejer at søge væk fra mit fag/branche"

Antal svar: Dagligt/en eller flere gange om ugen (1.826), Et par gange om måneden/Enkelte gange (1.875), Slet ikke (653).

Smertestillende medicin

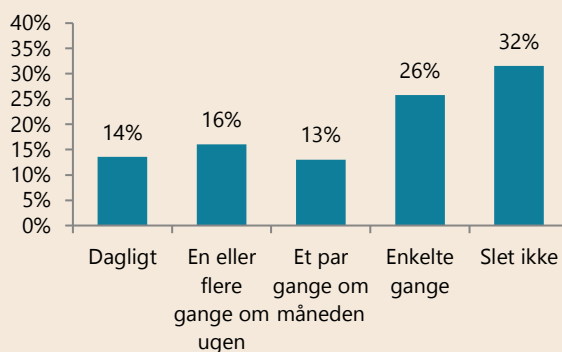
Tre ud af 10 (30 %) FOA-medlemmer tager smertestillende medicin minimum én gang om ugen for at kunne passe deres arbejde. Det er flere end tidligere.

Figuren herunder (figur 3) belyser, hvor ofte medlemmerne tager smertestillende medicin for at kunne passe deres arbejde. Til det spørgsmål svarer 14 procent "Dagligt" og 16 procent "Én eller flere gange om ugen". En tredjedel af FOAs medlemmer (32 %) har ikke taget smertestillende for at kunne passe deres arbejde.

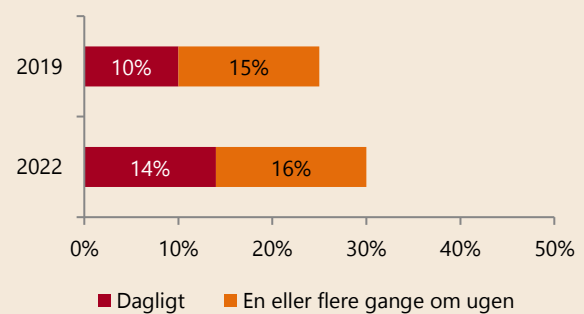
I figur 3B ses udviklingen i andelen af medlemmer, der har svaret enten "Dagligt" eller "En eller flere gange om ugen" mellem 2019 og 2022. Figuren viser, at i alt 30 procent af FOAs medlemmer i 2022 må tage smertestillende minimum én gang om ugen for at kunne varetage deres arbejde. Der er således sket en stigning på 5 procentpoint siden 2019, hvor andelen var 25 procent.

Figur 3. Hvor ofte tager du smertestillende medicin for at kunne passe dit arbejde?

A) FOA i alt i 2022

B) Dagligt eller en eller flere gange om ugen, FOA i alt i 2019 og 2022

Antal svar i alt: Figur 3A: 4.354

Antal svar figur 3B: 2022 (4.354), 2019 (3.665).

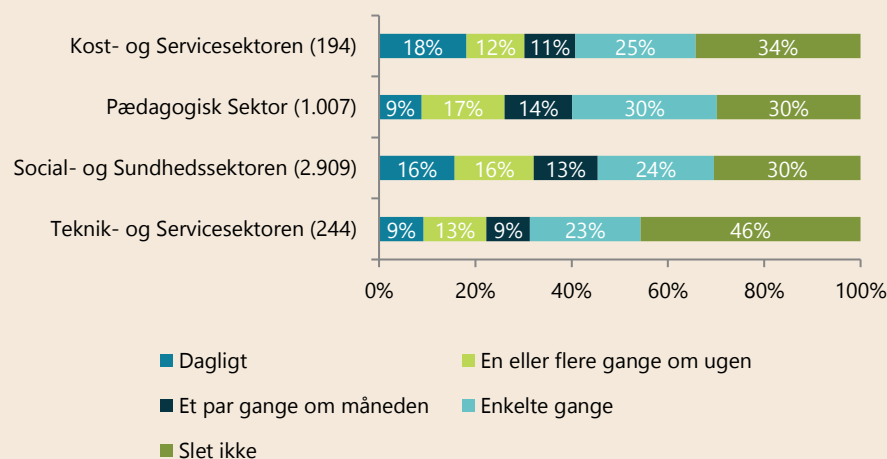
Af figur 4A på næste side fremgår svarfordelingen i FOAs fire sektorer. I 2022 er brugen af smertestillende medicin mest udbredt i Social- og Sundhedssektoren, hvor hver tredje (32 %) angiver, at de må tage smertestillende medicin dagligt eller én eller flere gange om ugen for at kunne passe deres arbejde. For medlemmerne i Pædagogisk Sektor er tallet 26 procent, i Teknik- og Servicesektoren 22 procent, og i Kost- og Servicesektoren har tre ud af 10 (30 %) svaret "Dagligt" eller "Én eller flere gange om ugen" til spørgsmålet.

Udviklingen fra 2019 til 2022 fordelt på sektor viser, at der både i Social- og Sundhedssektoren samt i Pædagogisk Sektor er sket en stigning i andelen af medlemmer, der er nødt til at tage smertestillende minimum en gang om ugen for at kunne gå på arbejde (figur 4B). I førstnævnte sektor er andelen steget med 5 procentpoint (2019: 27 %, 2022: 32 %), og i sidstnævnte med 6 procentpoint (2019: 20 %, 2022: 26 %).

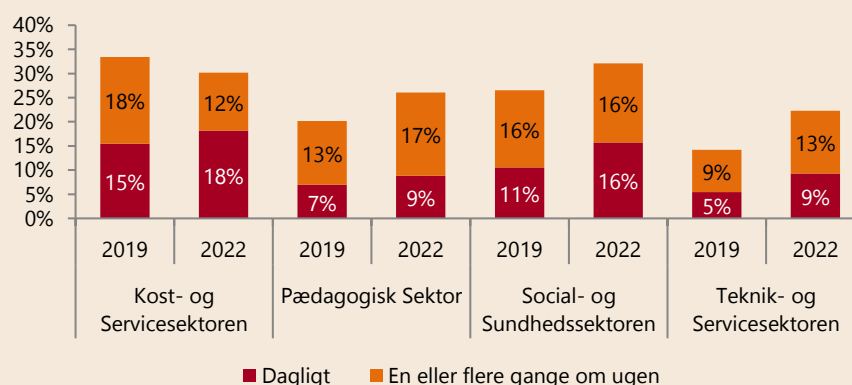
I de to resterende sektorer kan der ikke påvises en signifikant udvikling grundet et lavt respondentantal. Det ser dog ud som om, at samme tendens som beskrevet ovenfor gør sig gældende for Teknik- og Servicesektoren. Dette kan dog ikke konkluderes endeligt.

Figur 4. Hvor ofte tager du smertestillende medicin for at kunne passe dit arbejde?

A) Fordelt på sektor

B) Dagligt eller en eller flere gange om ugen, fordelt på sektor for 2019 og 2022

Antal svar for 2022 fremgår af figur 25A. Antal svar for 2019: Kost- og Servicesektoren (186), Pædagogisk Sektor (826), Social- og Sundhedssektoren (2.479), Teknik- og Servicesektoren (180). Anm.: Procenterne summerer ikke til 100 grundet afrundinger.

Metode

Indsamlingsperiode

Undersøgelsen er gennemført i perioden 29. august til 9. september 2022.

Indsamlingsmetode

Data er indsamlet i en spørgeskemaundersøgelse udsendt til FOAs elektroniske medlemspanel. Der blev udsendt én påmindelse til deltagerne. Undersøgelsen vedrørte også andre emner end smerter og helbred.

Målgruppen

Målgruppen for undersøgelsen af FOAs erhvervsaktive medlemmer. Da det kun er et udsnit af disse medlemmer, der har deltaget i undersøgelsen, er alle analyser forbundet med en statistisk usikkerhed. Alle sammenhænge og forskelle, der beskrives i teksten, er testet statistisk signifikante på et signifikansniveau på minimum 95 procent. Hermed kan vi med minimum 95 procent sikkerhed sige, at der er tale om statistisk sikre sammenhænge og forskelle og ikke blot tilfældigheder. Fremhæves forskelle i teksten, som ikke er statistisk sikre, vil det blive kommenteret.

Antal besvarelser og svarprocent

I alt blev 12.206 erhvervsaktive medlemmer inviteret til undersøgelsen. 4.354 medlemmer, svarende til 36 procent, gennemførte undersøgelsen fuldt ud.

Repræsentativitet og vægtning af data

Stikprøven er undersøgt for repræsentativitet på parametrene sektor, tillidshverv og alder. Repræsentativitetsanalysen viste, at Kost- og Servicesektoren, Pædagogisk Sektor og Teknik- og Servicesektoren er underrepræsenterede, mens Social- og Sundhedssektoren er overrepræsenteret. Analysen viste desuden, at unge under 30 år og medlemmer i alderen 30-39 år samt medlemmer over 60 år er underrepræsenterede, mens medlemmer i aldersgrupperne 40-49 år samt 50-59 år er overrepræsenterede. Medlemmer med tillidshverv (dvs. tillidsrepræsentanter, fællestillidsrepræsentanter og arbejdsmiljørepræsentanter) er overrepræsenterede i stikprøven, mens medlemmer uden tillidshverv er underrepræsenterede.

Data er vægtet for sektor og alder.